

**Jaarverslag Programma Energietransitie MRE 2025,
Versie 20 februari 2026**

1. Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag over 2025 van het programma energietransitie van de Metropoolregio Eindhoven (MRE). In dit jaarverslag kijken we terug op het jaar 2025 en maken we inzichtelijk welke acties zijn uitgevoerd zoals afgesproken in het jaarplan 2025. Dit jaarverslag heeft een ander karakter dan de voortgangsrapportage RES, die elke twee jaar aan het Rijk moet worden aangeleverd. In de voortgangsrapportage ligt de focus met name op het behalen van het bod aan grootschalige opwek van duurzame energie, zoals afgesproken in de Regionale Energiestrategie (RES).

De jaarplannen en de jaarverslagen van het programma energietransitie betreffen acties gezien vanuit de partners in de RES MRE-samenwerking: de 21 gemeenten, provincie en de beide waterschappen. Uiteraard werken zij binnen alle programmalijnen samen met externe partners, zoals bijvoorbeeld lokale energiecoöperaties, woningcorporaties, de BMF, onderwijsinstellingen en netbeheerder(s). Deze zijn ook benoemd bij de betreffende projecten in dit jaarplan. Deze partijen, gebundeld in de Adviesgroep RES MRE, kunnen ook gevraagd en ongevraagd advies geven aan de bestuurders in de stuurgroep energietransitie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de voortgang op de activiteiten zoals opgenomen in het jaarplan 2025 uitgewerkt. Deze voortgang wordt als volgt gepresenteerd:

Op schema, binnen de kaders van het jaarplan

Behoeft aandacht van de bestuurlijk trekker van de betreffende programmalijn

Behoeft aandacht van de Stuurgroep energietransitie

In hoofdstuk 3 is een financiële verantwoording opgenomen. Als bijlage bij deze jaarrapportage is het financieel eindoverzicht over 2025 gevoegd met daarin een overzicht van de daadwerkelijke totale inkomsten en uitgaven.

In hoofdstuk 4 tenslotte volgt een kort doorkijkje naar het vervolg.

2. Programmaliijnen

Programmamanagement, monitoring, kennisdeling en communicatie

Wat willen we bereiken?

- Programmasturing op het programma energietransitie: sturing op de vastgestelde doelen (bewaking op voortgang en resultaat)
- Organiseren netwerk, dialoog en afstemming: samenbrengen van partijen, organiseren van gesprek
- Coördinatie en verbinding: samenbrengen agenda's, makel- en schakelrol
- Ondersteuning en facilitering van de (ambtelijke en bestuurlijke) samenwerking in de regio
- Agendasetting en lobby: bovenregionaal beïnvloeden van beleid en profileren
- Strategiebepaling: gezamenlijke koers en focus bepalen
- Analyse en verkenning
- Op peil brengen en houden van kennis van de medewerkers van gemeenten en andere RES-partners
- Overkoepelende communicatie (gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen communicatie- en participatieprocessen)
- Bij thema's arbeidsmarkt en innovatie: rol van verbinding en kennisdeling.

Resultaten t/m december 2025

Activiteiten 2025	Stand	Toelichting
<i>Bijhouden online dashboard en opleveren jaarverslag en voortgangsrapportage</i> <ul style="list-style-type: none">• We zorgen voor een periodieke update van het online dashboard RES MRE.• 1^e kwartaal 2025 leveren we een jaarrapportage op over 2024.		<ul style="list-style-type: none">- Monitoringssysteem is doorontwikkeld op basis van ambtelijke en bestuurlijke gesprekken.- In juli is een voortgangsrapportage opgeleverd.- Aan de hand van de voortgangsrapportage is naar partners in de RES de stand van zaken gecommuniceerd en hoe de regio daarin staat.- Dashboard RES MRE staat online; wordt periodiek geactualiseerd.

<ul style="list-style-type: none"> • Uiterlijk 1 juli 2025 leveren we een voortgangsrapportage op, die ook wordt aangeleverd aan het NP RES. <p>NB Voor de voortgang op grootschalige opwek wordt periodiek het bestuurlijk gesprek georganiseerd over de voortgang (incl. ambtelijke voorbereiding) en het signaleren van knelpunten.</p>		<p>- Jaarverslag 2025 nu opgeleverd.</p>
<p><i>Opleveren procesplan RES 2.0</i></p> <p>Begin 2025 stellen we een procesplan op voor de actualisatie van de RES naar een RES 2.0. De route laten we nog voor de verkiezingen door de huidige stuurgroep energietransitie vaststellen.</p> <p>We koersen dan aan op vaststelling van de RES 2.0 in (het voorjaar van) 2027.</p>	●	<p>Met Programmateam en Stuurgroep zijn proces en tijdlijn RES 2.0 uitgelijnd.</p>
<p><i>Acties voor versterking betrokkenheid en eigenaarschap</i></p> <p>Begin 2025 wordt in samenwerking tussen MRE Programmabureau en Programmateam energietransitie een plan uitgewerkt met acties gericht op een grotere betrokkenheid en gezamenlijk eigenaarschap vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Daarin wordt ook de rol van het Jaarplan gezien.</p>	●	<p>Er zijn 2 strategiesessies met het Programmateam RES georganiseerd, waarin afspraken zijn gemaakt over een meer directe betrokkenheid bij de strategische lijnen.</p>
<p><i>Opleveren overdrachtsdocument raadsleden</i></p> <p>De Voortgangsrapportage RES MRE dient als input voor een overdrachtsdocument die de gemeenten kunnen gebruiken ten behoeve van de verkiezingen.</p>	●	<p>Gereed</p>
<p><i>Opstellen Jaarplan 2026</i></p> <p>Eind 2025 wordt een jaarplan voor 2026 opgeleverd, als uitwerking van het Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma RES.</p>	●	<p>Het Jaarplan 2026 is gereed.</p>

<p><i>Deelname aan en lobby bij ambtelijke en bestuurlijke netwerken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Deelname Brabantbreed Bestuurlijk Overleg Energie (BBOE) en ambtelijk Coördinatieoverleg Brabantse regio's - Deelname landelijk netwerk NP RES en NPLW - Deelname aan nationaal bestuurlijk RES-Beraad - Contacten kennispartners als TU/e, Fontys, PON/Telos - Contacten onderhouden met leden Adviesgroep RES en andere stakeholders, samen optrekken in projecten (vooral ook thematisch, vanuit de programmalijnen) - Onderhouden en benutten netwerk met provincie, Rijk en Europa om bijvoorbeeld aan te kunnen sluiten bij landelijke of Europese projecten - Samenwerking/afstemming met Eindhoven en Helmond m.b.t. de missie klimaatneutrale steden 		<ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter heeft namens de regio deelgenomen aan Brabantbreed Bestuurlijk Overleg Energie (BBOE). Ambtelijk deelgenomen aan ambtelijk Coördinatieoverleg Energie. Deelgenomen aan bijeenkomsten landelijk netwerk NP RES en NPLW. - 1x regionale bijeenkomst Adviesgroep RES. Daarnaast individuele contacten/samenwerking, vanuit de programmalijnen. - We communiceren in de regio over missie klimaatneutrale steden vanuit Eindhoven en Helmond (verder op dit moment geen actie vanuit MRE). - MRE heeft op dit moment alleen een klankbordrol bij een aantal onderzoeksprojecten op het thema energietransitie. Momenteel geen deelname aan Europese projecten.
<p><i>Kennisdeling, inclusief coördinatie kennis- en leeragenda</i></p> <p>Het doel van de kennis- en leeragenda is het op peil houden en verbeteren van het kennisniveau van medewerkers van de MRE-gemeenten en hun samenwerkingspartners. Vanuit het MRE programmabureau worden gevarieerde kennis- en leeractiviteiten georganiseerd op de thema's uit dit jaarplan, gebaseerd op de behoeftes van de gemeentes.</p> <p>Elke procesmanager (binnen het MRE programmabureau) zorgt voor de kennis- en leeragenda binnen zijn/haar programmalijn, ondersteund door de adviseur communicatie. De adviseur communicatie ondersteunt verder in vormgeving, herkenbaarheid en overzicht/kalender. Denk aan filmpjes, infographics, introcursussen.</p>		<p>Webinar voor raadsleden georganiseerd op 25 juni</p> <p>9x Ambtelijk overleg energietransitie</p> <p>Brede Samenwerkdag energietransitie op 3 april en 13 november.</p> <p>Diverse sessies Programmteam energietransitie</p> <p>Communicatie-acties o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wekelijkse nieuwsbrief voor ambtenaren - 3x nieuwsbrief stakeholders - kalender op online platform energiewerkplaats - website www.energieregionre.nl actueel - ondersteuning samenwerking via Teams omgeving - bijeenkomst over natuurinclusief ontwikkelen van zonne- en windparken - tweewekelijks vragenuurtje voor ambtenaren over natuurvriendelijk isoleren - kennisdeelsessies verduurzaming bedrijventerreinen

<p>Het Ontwikkelteam communicatie ondersteunt in de communicatie van bijeenkomsten zoals het sturen van uitnodigingen en het beheer van aanmeldingen. Bijeenkomsten worden bijgehouden in een jaarkalender op de website energiewerkplaatsbrabant.nl, toegankelijk voor alle ambtenaren energietransitie. Extra ondersteuning kan aangevraagd worden, op het gebied van vormgeving, herkenbaarheid en het eventueel faciliteren van ruimtes.</p> <p>Acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2x grotere ambtelijke bijeenkomst energietransitie ('samenwerkdagen') voor overall programmalijnen (aanvullend daarop bijeenkomsten/webinars vanuit de programmalijnen zelf). - Minstens 1x Basiscursus duurzaamheid & energie (voor nieuwe ambtenaren). - Zorgen voor overzicht en afstemming van bijeenkomsten binnen de programmalijnen. - Bieden van ondersteuning bij bijeenkomsten vanuit de programmalijnen. - Wekelijkse RES Update voor ambtenaren. - Periodiek informeren stakeholders en inwoners (via o.a. nieuwsbrieven). - Actualisatie en bijhouden website www.energieregionre.nl. 		<ul style="list-style-type: none"> - masterclass over energiemonitoring- masterclass energiemarkt (i.s.m. Fontys) - bijeenkomst aanpak energiearmoede <p>Zie verder de andere programmalijnen voor overige acties kennisdeling.</p>
<p><i>Communicatie over innovatieve pilots</i></p> <p>I.s.m. partijen als Brainport Development en Innovatiehuis de Peel bekendheid geven aan initiatieven en de verbinding leggen met gemeenten (vanuit de programmalijnen). Bijvoorbeeld door het delen van goede voorbeelden in de nieuwsbrief (aanvullend op communicatie eigen gemeente)</p>		<p>Periodiek aandacht voor innovaties in de wekelijkse nieuwsbrieven voor onze ambtenaren. In het Poho energietransitie van september is een presentatie gegeven over het MRE Stimuleringsfonds. In het Ambtelijk overleg energietransitie is een presentatie gegeven over de Human Capital agenda klimaatbanen. De coördinatie hiervan ligt bij de arbeidsmarktregio's.</p>

Input leveren aan partijen als de arbeidsmarktregio's en Brainport Development m.bt. het thema arbeidsmarkt en energietransitie.		
--	---	--

Programmalijn Gebouwde omgeving / Besparing

Wat willen we bereiken?

De regio richt zich maximaal op het besparen op het energieverbruik en het verduurzamen ervan. We richten ons op woningen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed.

Resultaten t/m december 2025

Activiteiten 2025	Stand	Toelichting
<p><i>Kennis- en leeragenda – gebouwde omgeving</i> Er worden 2 fysieke bijeenkomsten (samen met Bizob), 1 masterclass en 1 of 2 webinars georganiseerd over het onderwerp verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Ook wordt een webinar georganiseerd over de energieloketten. Daarnaast worden informatiebijeenkomsten en webinars georganiseerd op de onderwerpen zoals hieronder benoemd. Ook delen we kennis via onze nieuwsbrieven.</p>		<p>In 2025 hebben twee ambtelijke kennissessies plaatsgevonden over verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Daarna is op 15 april een masterclass over energiemonitoring bij gemeentelijke gebouwen georganiseerd. In het Ambtelijk overleg energietransitie van 20 mei is kort stilgestaan bij de nieuwe Europese regeling EPBD4. Een bijeenkomst over de mogelijkheden van energiegemeenschappen heeft plaatsgevonden tijdens de samenwerkdag. In het voorjaar van 2025 is een kennissessie over de langdurige aanpak van energiearmoede georganiseerd. In het najaar is deze sessie opgevolgd door een verdiepende sessie. Hieruit is een coalitie van 8 gemeenten ontstaan die met dit onderwerp aan de slag is. In diverse sessies is kennis gedeeld over bespaardoelen in de RES 2.0 en is gewerkt aan het formuleren hiervan.</p>
<p><i>Ondersteuning doorontwikkeling LEC's</i> Op basis van input vanuit de gemeenten, en in afstemming met de FEZOB (koepel van coöperaties), willen we op basis van twee lijnen bijdragen aan de (gezamenlijke) professionalisering van de LEC's (met LEC's bedoelen we hier ook andere varianten van lokale energie-initiatieven). Enerzijds ondersteunen we de LEC's op basis van een concreet uitvoeringsprogramma dat door de LEC's in afstemming met de bestuurlijk trekker wordt uitgewerkt. Anderzijds geven we ondersteuning bij het vormen van meer (strategisch)</p>		<p>Er is subsidie verstrekt aan de koepel van energiecoöperaties in de regio voor acties uit hun uitvoeringsprogramma. Ook wordt uitvoering gegeven aan een drietal pilots 'Opgroeiruimte', met als doel een meer structurele samenwerking tussen enerzijds gemeente en anderzijds energiecoöperatie.</p>

<p>partnerschap tussen de gemeenten en de LEC's op lokaal niveau. Hierbij stemmen we ook af met Energie Samen (de landelijke koepel van lokale duurzame energie-initiatieven) en de provincie.</p>		
<p><i>Kennis delen kansrijke aanpakken woningcorporaties</i> We verkennen kansrijke aanpakken van woningcorporaties en delen hierover de kennis. Samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld ecologisch onderzoek kan voor zowel gemeenten als woningcorporaties efficiëntievoordelen opleveren.</p>		<p>In SGE werken 7 gemeenten samen aan eenduidige input voor de prestatie-afspraken op het thema duurzaamheid. Een voorstel is ingediend voor het in de praktijk brengen hiervan (met mogelijke uitrol naar de hele regio). Ook is onderzocht of capaciteitsdeling voor ecologisch onderzoek in het kader van soortenbescherming mogelijk is. Helaas liggen hier maar beperkt mogelijkheden.</p>
<p><i>Algemene ondersteuning gemeenten bij verduurzaming woningen</i> Vanuit de regio zorgen we voor kennisdeling, ondersteuning en inspiratie op het brede thema verduurzaming van woningen. Specifieke aandacht is er voor de aanpak van energiearmoede. We delen bijvoorbeeld de kennis van de gemeenten die het initiatief hebben genomen om te werken aan een lokale ondersteuningsstructuur. Dit betekent dat bewoners met elke vraag, in elke fase van het verduurzamen van hun woning, terecht kunnen voor ondersteuning. Dit is voor elke gemeente anders, afhankelijk van bewonersbehoeften, al aanwezige ondersteuningspartijen en lokale context. Voor dit initiatief is een financiële bijdrage geleverd vanuit het programma NPLW (zie verder programmalijn warmte).</p>		<p>Een pubquiz op het thema energietransitie is gereed, die door alle gemeenten in de regio gebruikt kan worden om de burgers beter te bereiken. Veel informatie is gedeeld op de specifieke thema's zoals beschreven in dit jaarverslag. Voor het overige is algemene ondersteuning vooral geboden via de genoemde coalitions, nieuwsbrieven en individuele, vraaggerichte ondersteuning van gemeenten. Ondersteuning is vastgelegd voor algemene kennisdeling van goed voorbeelden en specifiek voor kennisdeling over utiliteitsgebouwen buiten de bedrijventerreinen. Kennisdeling zal in 2026 plaatsvinden.</p>
<p><i>Aanpak Natuurvriendelijk Isoleren</i> De isolatieopgave is voor gemeenten een stuk complexer geworden vanwege de verplichting voor ecologisch onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde diersoorten. Gemeenten kunnen gebruik maken van de landelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren (NVI). Hiermee kan op korte termijn een deel van de particuliere woningen, onder voorwaarden,</p>		<p>Iedere 2 weken worden de ambtenaren geïnformeerd over ontwikkelingen m.b.t. natuurvriendelijk isoleren d.m.v. een regionaal vragenuurtje. Er is een format opgesteld voor de compensatieopgave in het kader van natuurvriendelijk isoleren. Het format is voor alle MRE gemeenten beschikbaar. Gemeenten zijn ondersteund in de zoektocht naar partijen voor</p>

<p>geïsoleerd worden. De landelijke aanpak NVI is een overbrugging naar de lange termijn aanpak waarbij gemeenten een Soortmanagementplan (SMP) op laten stellen. Vanuit MRE organiseren ongeveer 1x per 2-3 weken vragenuurtjes voor ambtenaren over dit onderwerp. Dit in afstemming met de provincie. Zo nodig vindt bestuurlijke lobby plaats.</p> <p>Ook kunnen gemeenten gebruik maken van ondersteuning van een ecooloog voor het onderwerp compensatieopgave vleermuizen (voor de periode 2024-2025 max. 4 uur per gemeente). Tenslotte wordt kennis gedeeld via mailings en de RES Update.</p>		<p>het opstellen van een SMP en het doen van onderzoeken. Informatie over de processen rondom de onderzoeken en smp's is gedeeld en overleg met de provincie hierover georganiseerd.</p> <p>Ook is informatie gedeeld over de situatie waarin het SMP gereed is en gemeenten hiermee moeten werken. Specifiek is ruimte geboden voor individuele ondersteuning van gemeenten, voor de meer technische vragen.</p>
<p><i>Uitvoering project Verduurzaming bedrijventerreinen</i></p> <p>In 2024 zijn we gestart met het project 'Verduurzaming bedrijventerreinen'. Hiervoor hebben we – via de provincie – subsidie ontvangen vanuit het landelijk Programma verduurzaming bedrijventerreinen (PVB). Op in totaal 29 bedrijventerreinen in 18 MRE-gemeenten worden 'aanjagers' ingezet. Deze aanjagers worden ingezet om invulling te geven aan de volgende doelen:</p> <p>a) de organisatiegraad op geselecteerde bedrijventerreinen verhogen en/of</p> <p>b) het ondersteunen van bestaande ondernemersverenigingen (of andere samenwerkingsvormen) of een cluster van minimaal 3 bedrijven ondersteunen bij het opzetten van (samenwerking rond) energie- of andere verduurzamingsprojecten.</p> <p>Ieder bedrijventerrein wordt tussen 6-9 maanden ondersteund door een aanjager.</p> <p>Daarnaast is het delen van kennis en ervaringen tussen de gemeenten en de deelnemende bedrijventerreinen van groot belang. Er worden kennissessies en intervisiesessies</p>		<p>Vanuit de landelijke subsidie zijn 'aanjagers' ingezet op geselecteerde bedrijventerreinen in de regio. Deze aanjagers helpen om te komen tot een sterkere organisatie en vervolgens het nemen van verduurzamingsacties, zoals op het gebied van energievoorziening of vergroening. Twee keer per jaar wordt hierover gerapporteerd aan de Provincie, die als tussenschakel hiervoor de subsidie heeft verstrekt.</p> <p>Er zijn kennissessies georganiseerd op 1 april, 23 juni en 2 oktober voor ambtenaren, parkmanagers en trekkers van ondernemings-verenigingen.</p>

<p>georganiseerd voor m.n. de deelnemende gemeenten, maar ook door provincie en Brabantse regio's.</p> <p>Het programmabureau MRE is penvoerder en zorgt voor coördinatie van de aanjagers, voor de periodieke rapportages en het overleg met de provincie.</p>		
<p><i>Ondersteuning coalitions of the willing</i></p> <p>Belangrijke coalities zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Groene Zone Isoleren: advies, goedkope lening en ontzorging inwoners. 19 gemeenten nemen deel. • De Groene Zone Zonnepanelen 1.1: benaderen doelgroepen, goedkope lening en ontzorging inwoners. 11 gemeenten nemen deel. • Schooldakrevolutie: benaderen grote schoolbesturen om hen te enthousiasmeren en ondersteunen bij het nemen van verduurzamingsmaatregelen. 8 schoolbesturen worden benaderd. <p>De rol van het Programmabureau MRE bij deze coalities is vooral het zorgen voor verbinding (via poho energietransitie en ambtelijke werkgroep energietransitie) en monitoring van de voortgang.</p> <p>Zie verder onder de programmalijn warmte de coalities die worden gefinancierd vanuit de subsidie Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW).</p>		<p>Het project De Groene Zone Isoleren is gestopt. Doel van de coalitie van gemeenten was om hiermee inwoners van de deelnemende gemeenten te ontzorgen bij het nemen van isolatiemaatregelen. Eén van de deelnemende partijen (Winst uit je woning) in het consortium is failliet gegaan. De overige partijen uit het consortium hebben de ondersteunende dienstverlening niet over kunnen nemen. Gemeenten beraden zich op het vervolg.</p> <p>In 2025 is door een coalitie van gemeenten ingezet op een vervolgproject De Groene Zone Zonnepanelen. Doel was vooral in te zetten op de doelgroepen voor wie het moeilijk/minder vanzelfsprekend is zonnepanelen te installeren. Gezien de situatie op het netwerk en moeilijk haalbare businesscase is het project stopgezet.</p> <p>Het project Schooldakrevolutie heeft geleid tot een inventarisatie van schooldaken in de deelnemende gemeenten, waar zonnepanelen gelegd zouden kunnen worden. Ook hier blijkt, vanwege het veranderde perspectief rondom zonnepanelen, een businesscase lastig. Ingezet wordt nu op een verbreed perspectief voor deelnemende scholen (richting de eigen verduurzamingsopgave).</p>

Programmalijn Warmte

Wat willen we bereiken?

Komen tot keuzes voor de regio met een optimale inzet en verdeling van de bovenlokale warmtebronnen die we wél hebben. Het doel is het monitoren en afstemmen van gezamenlijk ontwikkelen en gebruiken van bovenlokale duurzame warmtebronnen, het vergroten van het kennisniveau over onze bronnen en het hiermee ondersteunen van de gemeenten bij het opstellen van hun lokale warmteprogramma.

Resultaten t/m december 2025

Activiteiten 2025	Stand	Toelichting
<p><i>Kennis- en leeragenda – warmte</i></p> <p>Er worden bijeenkomsten en webinars georganiseerd op de onderwerpen zoals hieronder benoemd. Ook delen we kennis via nieuwsbrieven.</p>		<p>We zetten kennis vanuit het NPLW door naar de gemeenten. Daarnaast en waar nodig organiseren we ook zelf kennissessies.</p>
<p><i>Opstellen Warmtebronnenstrategie</i></p> <p>Met een nog op te stellen regionale Bronnenstrategie houden we overzicht over het regionale plaatje en de bovenlokale verbanden. Deze bronnenstrategie wordt in de zomer van 2025 opgeleverd.</p>		<p>Het afwegingskader warmte is gebruikt als input voor een regionale warmtebronnenstrategie. Een eerste concept van een regionale warmtebronnenstrategie is opgeleverd. Hierbij is input opgehaald in diverse sessies met ambtenaren en stakeholders. Omdat sommige resultaten uit het initiële rapport vervolgvragen op riepen, wordt momenteel gewerkt aan een verdiepingsslag.</p>
<p><i>Ontsluiten Regionale Structuur Warmte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitwerken/onderhouden platform Regionale Structuur Warmte. - Digitale ontsluiting van de Regionale Structuur Warmte. 		<p>De aanbesteding voor het online platform 'Regionale Structuur Warmte' loopt; het platform wordt naar verwachting in Q1 2026 opgeleverd.</p>
<p><i>Ontwikkelen handvaten voor inzet van (kleine) warmtenetten in onze regiogemeenten:</i></p> <p>Een van de weinige duurzame warmtebronnen in de regio is energie uit bodem en oppervlaktewater. Daarvoor zijn (kleine) warmtenetten een noodzaak.</p>		<p>De Community of Practice loopt; er zijn verschillende kennisbijeenkomsten georganiseerd. Focus ligt op wat erbij komt kijken voor een gemeente om een klein warmtenet te realiseren. Het komende jaar worden nieuwe bijeenkomsten</p>

<p>In dit project werken 8 gemeenten aan de verdere ontwikkeling van kennis over dit (nieuwe) onderwerp en speciaal de rol van de gemeente bij de inzet van kleine warmtenetten om zo gemeenten handvaten te bieden om daarmee aan de slag te gaan. Vanuit het MRE Programmabureau worden deze gemeenten ondersteund en wordt de opgedane kennis gedeeld.</p>		<p>georganiseerd waar één van de deelnemende gemeenten als casus wordt gebruikt om samen van te leren.</p>
<p><i>Samenwerking voor versnelling geothermie</i> Als vervolg op de Greendeal Geothermie Brabant 2016 is er begin 2024 een samenwerkingsovereenkomst met actieplan voor versnelling van geothermie gesloten met Provincie, Energie Beheer Nederland (EBN), een aantal Brabantse gemeenten en marktpartijen. Ook de vier Brabantse RES-regio's, waaronder MRE, doen hieraan mee. Vier werkgroepen gaan aan de slag met o.a. brede communicatie over geothermie, omgaan met financiële risico's bij geothermieprojecten, onderzoek naar breuklijnen (m.n. Roerdalslenk), en mogelijke koppeling van geothermie met de warmtevraag in de regio.</p>		<p>MRE sluit aan bij de provinciale Werkgroep geothermie. Op de ambtelijke Samenwerkdag is in samenwerking met Energiebeheer Nederland een sessie over geothermie georganiseerd. Ook is vanuit MRE een bezoek georganiseerd bij de SCAN-boring in Nederwetten. In het Poho energietransitie van september is een presentatie gegeven van de voorlopige resultaten van de boringen. De potentiekaart geothermie voor Noord-Brabant wordt in januari 2026 door de provinciale werkgroep opgeleverd.</p>
<p><i>Samenwerking inzet groen gas</i> Op basis van een position paper wordt gewerkt aan optimalisering van de opwek en inzet van groen gas in het regionale energiesysteem met bijzondere aandacht voor de verdeling van lusten en lasten. In de op te stellen bronnenstrategie wordt de positie van groengas in het regionale energiesysteem verder uitgewerkt.</p>		<p>Driewekelijks vindt er een coalitiebijeenkomst plaats. Daarnaast vindt kennisuitwisseling plaats met andere RES-regio's op het gebied van groen gas. Er is daarnaast een uitvraag gedaan voor potentieonderzoek groen gas in onze regio, naar verwachting start er binnenkort een partij met dit onderzoek.</p>
<p><i>Continuering bestaande coalities en opzetten nieuwe coalities</i> Vanuit de subsidie van het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) ondersteunen we onder andere de volgende coalities:</p>		<p>Vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) zijn financiële middelen beschikbaar, te gebruiken voor de inzet in coalities.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen gemeentelijke ondersteuningsstructuur voor inwoners bij de energietransitie • Ontwikkelen database (CRM) gemeentelijke inzet energietransitie • Aanpak VVE's Stedelijk gebied (grotere VVE's) • Aanpak VVE's De Kempen (kleinere VVE's) • Ontwikkelen bewonersreis gemeenten Energiehuis Slim Wonen • Ontwikkelen Pubquiz RES on Tour • Samenwerking bij aanpak Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's) • Afgestemd beleid in de regio op het gebied van groen gas • Samenwerken gemeenten en LEC's (professionalisering LEC's) (opgenomen onder programmaliijn gebouwde omgeving) <p>Er zullen nog nieuwe coalities volgen in 2025.</p>		<p>De coalities zoals hiernaast aangegeven zijn het afgelopen jaar ondersteund, behalve de coalitie die zich richt op een ondersteunings-structuur: deze coalitie is niet kunnen starten wegens capaciteitstekort.</p> <p>Eind 2025 zijn daarnaast nieuwe projecten geselecteerd die met ondersteuning van NPLW gelden kunnen starten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Netbewuste warmte in de wijk Stokkelse Akker – Regionale prestatieafspraken duurzaamheid woningcorporatie – Warmtenet Gulden Energie – Toekomstbestendig Energiehuis – Energieschap de Kempen – Biobased isolatiemateriaal door particuliere woningeigenaren <p>Deze coalities kunnen van start en sluiten allemaal aan bij de CoP Toekomstwijs, een community of practice waar coalities kennis en kunde met elkaar delen over hun projecten.</p>
--	--	--

Programmalijn Grootschalige Opwek

Wat willen we bereiken?

Als regio willen we 2.0 TWh bijdragen aan de landelijke doelstelling van 35 TWh in 2030.

We willen dat iedereen - ook minder kapitaalkrachtigen - voordeel kan hebben van de wind- en zonne-energie die we in onze regio opwekken. Hierbij sluiten we aan bij het Klimaatakkoord waarin het uitgangspunt is opgenomen om te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom van de nieuwe zonne- en windparken.

Resultaten t/m december 2025

Activiteiten 2025	Stand	Toelichting
<p><i>Kennis- en leeragenda – grootschalige opwek</i></p> <p>Eerder is al gebleken dat gemeenten zich allemaal inzetten om de doelen voor grootschalige opwek te realiseren, maar dat er veel beren op de weg zijn. Om gemeenten te ondersteunen, organiseren we verdeeld over 2025 meerdere kennissessies (onderdeel van de kennis- en leeragenda). Tijdens de sessies komen de volgende onderwerpen aan de orde (soms gecombineerd in één sessie):</p> <ul style="list-style-type: none">• De mogelijke rol(len) van de gemeente;• Het ruimtelijke ontwikkelingstraject;• Participatie en lokaal eigendom;• Natuur-inclusief ontwikkelen;• Grootschalige opwek op gebouwen en objecten, inclusief zon-bij-parkeren, opslag, direct gebruik en andere slimme oplossingen (opwek integraal bekeken). <p>Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van voorbeelden uit de regio.</p>		<p>In Q1 2025 is er een kennissessie georganiseerd voor het natuurinclusief ontwikkelen en het ontwikkelingsproces in bredere zin, inclusief de rollen van de gemeente van grootschalige opwek.</p>

<p><i>Monitoring, input Voortgangsrapportage 2025</i></p> <p>Met de monitor volgen we de ontwikkelingen van gemeenten in het realiseren van dit doel. In 2025 moeten we een nieuwe voortgangsrapportage opleveren voor NPRES, die tevens de basis vormt voor het investeringsprogramma van de netbeheerders. Net als bij voorgaande rapportagerondes, checken we de gegevens voor grootschalige opwek die zijn opgenomen in de regionale monitor bij de individuele gemeenten (actualisatieronde, februari 2025) en leggen we de voortgangsrapportage voor aan de bestuurders.</p>		<p>Voor de Voortgangsrapportage RES 2025 is de stand van zaken t.a.v. het bod van 2 TWh aan grootschalige opwek opnieuw bekeken. Daarbij is ook het onderzoek naar de consequenties van actuele ontwikkelingen meegenomen. Conclusie is dat we het bod van 2 TWh niet vóór 2030 gaan halen.</p> <p>De activiteiten die in het S&UP zijn genoemd zijn dus uitgevoerd, maar de resultaten van de monitoring maken duidelijk dat de afspraken voor grootschalige opwek opnieuw tegen het licht moeten worden gehouden.</p> <p>De raden zijn geïnformeerd via een informatiebrief en een webinar.</p>
<p><i>Aanvullend onderzoek consequenties actueel beleid grootschalige opwek</i></p> <p>Zoals besloten in het poho energietransitie van 20 november 2024 laten we een aanvullend onderzoek doen om in beeld te krijgen welke aanvullende mogelijkheden er zijn voor de opwek van energie via windmolens en zonnenvelden.</p>		<p>In Q1 2025 is het aanvullende onderzoek gepresenteerd over het effect van de nieuwe regels voor zon op land, afstandsnormen voor wind en het gebrek aan politiek draagvlak in projecten. De conclusie is dat we het RES 1.0 bod van 2 TWh niet gaan halen in 2030. De resultaten zijn input voor de RES 2.0.</p>
<p><i>Vorbereiding RES 2.0</i></p> <p>In het najaar van 2025 verwachten we een plan van aanpak te moeten gaan opleveren voor de RES 2.0. Eén van de onderdelen hierin is de realiseerbaarheid van het bod van 2 TWh. Naast de stand van zaken (zie monitoring) zijn er ten aanzien van grootschalige opwek een aantal zaken die in het kader van het plan van aanpak (of voorafgaand hieraan) al kunnen worden uitgezocht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De veranderingen t.a.v. de uitgangspunten die we gehanteerd hebben bij de uitvoering van het plan-MER: afstandsnormen wind, Omgevingsverordening 		<p>Het plan van aanpak is opgeleverd en de genoemde onderzoeken zijn opgestart. De resultaten worden verwerkt in de startnotitie voor de RES 2.0.</p>

<p>provincie (nog niet definitief), ontwikkelingen rond radarbeperking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ruimtelijke ontwikkelingen die in de regio hebben plaatsgevonden of gepland zijn en die invloed hebben op de ruimte voor grootschalige opwek. • Een actualisatie van de potentie voor no-regret maatregelen zoals zon-boven-parkeren (aansluitend bij de eerdere aankondiging vanuit het ministerie) en zon-op-gevels. 		
<p><i>Volgen relevante ontwikkelingen</i></p> <p>De provincie is namens de regio's in gesprek met Defensie over mogelijk extra ruimte t.o.v. de radarahinder. De provincie werkt daarnaast aan de Omgevingsverordening met daarin beperkende regels voor zon-op-land. Als MRE volgen we deze gesprekken en reageren we waar mogelijk op concepten.</p>		<p>We volgen de ontwikkelingen en reageren waar dat mogelijk is. Maar tot dusver hebben de gesprekken niet geleid tot extra ruimte. In tegendeel: de Omgevingsverordening heeft de mogelijkheden voor zon-op-land verder ingeperkt.</p>
<p><i>OER-trajecten (coalition-of-the-willing)</i></p> <p>We werken samen met de rijksdiensten aan twee verschillende OER trajecten ('Opwek Energie op Rijksgrond'):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 regiogemeenten werken samen met Rijkswaterstaat aan OER Brainport Infra, waarbij een verkenning plaatsvindt van de mogelijkheden voor zonne-energie langs de snelwegen in onze regio (A2/A50/A67). • Medio 2025 start vanuit Defensie een OER-traject voor de vliegbasis Eindhoven en de legerplaats Oirschot. 		<p>Binnen het OER-traject ('Opwek Energie op Rijksgrond') is er regulier overleg met Rijkswaterstaat. De (voor)verkenning voor OER Brainport Infra (zonne-energie langs de snelwegen) is inmiddels afgerond. De potentie is na studie een stuk lager dan oorspronkelijk gedacht in de RES 1.0. Een beperkt aantal gemeenten gaat in 2026 verder met de planvorming t.b.v. de daadwerkelijke realisatie van de resterende potentie.</p> <p>Met Defensie is een eerste gesprek gevoerd over de voorverkenning. De definitieve start is echter door capaciteitsproblemen bij Defensie uitgesteld. Naar verwachting wordt het traject in 2026 opgestart.</p>

<p>Vanuit de programmalijn Grootschalige Opwek volgen we de ontwikkelingen en ondersteunen we waar dat nodig is.</p>		
<p><i>Ondersteuning in het realiseren van de no-regret opties uit de RES 1.0</i> Met Brainport Development werken we aan een perspectief voor grootverbruikers die in de knel komen t.g.v. netcongestie. Daarbij gaat het om slimme oplossingen, waarbij zon-op-dak wordt meegenomen. De acties hiervoor vallen onder de programmalijn Energiesysteem.</p>		<p>De ondersteuning van individuele casussen vindt plaats vanuit Brainport Development en wordt door ons gevolgd. Tijdens de Samenwerkdag is de aanpak gedeeld met de gemeenten.</p>
<p><i>Monitoren in hoeverre gemeenten lokaal eigendom meenemen in de ontwikkeling van grootschalige opwek</i> Het is nog zeer beperkt mogelijk om nieuwe ambities op te nemen t.o.v. het doel van 2030, omdat de meeste projecten al gestart zijn. Tegelijkertijd weten we dat gemeenten worstelen met het realiseren van lokaal eigendom. We nemen dit mee in de kennissessie (zie 'Realiseren zonne- en windparken') en organiseren kennisuitwisseling tussen gemeenten die hiermee worstelen. Over participatie en lokaal eigendom vindt ook afstemming plaats met de lokale energiecoöperaties (LEC's), via de programmalijn Gebouwde omgeving. In de Peel is in 2024 een onderzoek gestart om te komen tot een publiek ontwikkelbedrijf voor grootschalige opwek.</p>		<p>In de voortgangsrapportage is gemonitord hoe gemeenten lokaal eigendom meenemen. Aangezien het vaak onduidelijk is van met name toekomstige projecten in hoeverre hierin lokaal eigendom gerealiseerd zal worden bevat het overzicht nog een groot percentage 'onbekend'. Ook zijn we nog zoekende in hoeverre er nog nieuwe projecten komen, met alle beperkingen die van toepassing zijn.</p>
<p><i>Versterken van ecologie en biodiversiteit bij projecten</i> Eind 2024 heeft het ministerie besloten om elke RES-regio budget te geven voor het versterken van ecologie en biodiversiteit bij projecten voor hernieuwbare energie op land. Het geld is bedoeld om onrendabele investeringen te financieren en daarmee de kwaliteit van de natuur te</p>		<p>In Q1 2025 is er een kennissessie georganiseerd voor het natuurinclusief ontwikkelen. In Q3/Q4 is er voorstel uitgewerkt voor de concrete inzet van de middelen voor het versterken van natuurinclusiviteit. Zes projecten hebben zich gemeld voor een concrete investering.</p>

versterken bij energieprojecten. Het budget komt in twee tranches, waarbij het bedrag van de tweede tranche nog onbekend is. In Q1/Q2 zullen we een voorstel opleveren voor inzet van het budget.		De besluitvorming over de concrete projecten verschuift naar 2026.
---	--	--

Programmalijs Energiesysteem

Wat willen we bereiken?

We maken concrete afspraken tussen netbeheerders en overheden over het versnellen van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in de regio. Daarbij gaat het om alle onderdelen van het netwerk. Op verschillende plekken in de regio doen we ondertussen ervaring op met de inzet van slimme oplossingen om het elektriciteitsnetwerk efficiënter te benutten, en schalen we deze zo snel mogelijk op. Daarbij gaat het zowel om individuele oplossingen als om gezamenlijke oplossingen (energiehubs). We krijgen meer grip op de inzet van grootschalige batterijopslag en ontwikkelen een strategie om hier op tijd en op een goede manier ruimte voor te reserveren. Om het elektriciteitsnetwerk te ontlasten, zetten we extra sterk in op het benutten van andere energiedragers zoals duurzame warmte en duurzame gassen. Dit vraagt onder meer om een lobby en om onderzoek gericht op de inzet van waterstof.

Resultaten t/m december 2025

Activiteiten 2025	Stand	Toelichting
<p><i>Kennis- en leeragenda - energiesysteem:</i></p> <p>In 2025 zetten we onder andere in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kennisvergroting van (toekomstige) laagspanningsproblematiek en handvatten voor bewonerscommunicatie (samen met Enexis). - Kennissessies over ervaringen bij ruimtelijke inpassing elektriciteitsnetwerk. - Kennissessie over de elektriciteitsmarkt. 		<p>We werken continu aan het versterken van de informatiepositie van de gemeenten t.a.v. het elektriciteitsnetwerk en het energiesysteem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In mei 2025 is samen met Fontys een masterclass over de energiemarkt georganiseerd voor gemeenten; • We zorgen continu voor updates over de ontwikkeling van het elektriciteitsnetwerk; • Vanuit het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport zijn meerdere werksessies georganiseerd voor de projectleiders van middenspanningsprojecten.

		<ul style="list-style-type: none"> • Samen met Brainport Development en VNO-NCW is de tweede editie van het event 'Slimme oplossingen bij netcongestie' georganiseerd.
<p><i>Lobby/organiseren bestuurlijke gesprek:</i></p> <p>We continueren onze lobby tot prioritering van onze regio richting Den Haag i.s.m. Brainport Development en provincie.</p>	●	<p>In het BO Brainport van juni en november 2025 zijn aanvullende afspraken gemaakt met het Rijk, Provincie en regio. Dit zijn o.a. afspraken over het voorbereiden van een tweede NMIEK project, het instellen van een regionaal versnellingsfonds voor hoogspanningsstations en het onderschrijven van het belang van het regionale waterstofnetwerk.</p>
<p><i>Samen met de partners werken aan oplossingen voor de korte termijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Continuering van een Uitvoeringsprogramma toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB). Prioriteit is het versnellen van de uitrol van de laag- en middenspanningsinfrastructuur. In 2025 willen we de lessen uit 2024 implementeren in de nieuwe 'batch' van +/- 20 nieuwe middenspanningsstations. Hiervoor ontwikkelen we o.a.: <ul style="list-style-type: none"> o omgevingsplanregels voor middenspanning; o locatiebepaling bij nieuwe stations; o grondafspraken met Enexis; o pilot naar proactief locaties bepalen voor laagspanning uitrol; o onderzoeken binnen de bredere MRE context hoe we de regionale uitvoeringskracht kunnen versterken op dit thema via realisatieteams. Met Enexis bekijken we ook of dit aanvullende monitoring vraagt. 	●	<p>Het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB) loopt. De regio werkt aan het versnellen van de realisatie van 33 middenspanningsstations, van de 80+ die nodig zijn t/m 2035. Voor 17 van de 33 stations is in oktober 2025 de locatie bepaald en loopt nu het proces voor grondverwerving en vergunningsverlening.</p> <p>In Q1 2025 zijn er afspraken gemaakt met alle gemeenten voor grondovereenkomsten voor laagspanningsinfrastructuur. Aanvullend is er in Q4 2025 een ontwerp NOK (nadere overeenkomst) ontwikkeld die verdere afspraken vastlegt over o.a. de locatiebepaling, uitvoering, buurtvolgorde, etc. De vaststelling van de NOK zal in Q1/Q2 2026 plaatsvinden.</p> <p>Voor uitbreiding van het laagspanningsnetwerk zijn pilots van Enexis opgestart met een buurtaanpak in Best, Eindhoven en Son en Breugel. De leerlessen zijn verwerkt in de afspraken in de ontwerp NOK.</p> <p>Vanaf 1 januari 2026 start het Realisatieteam Energie-infra voor de ondersteuning van gemeenten en Enexis bij de</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Samen met Brainport Development zetten we in op het ontwikkelen / uitrollen van slimme oplossingen bij netcongestie. We continueren de ondersteuningsaanpak voor 11 gemeenten bij het opzetten van energiehubs. Hiervoor organiseren we elke 6 weken een kennisdelingssessie. Met de Provincie werken we samen om de Provinciale Stimuleringsregeling voor Energiehubs regionaal te vertalen. - Onderdeel van de activiteiten is ook om handelingsperspectief te bieden richting bedrijven over wat ze zelfstandig kunnen oppakken. Hiervoor organiseren we in januari 2025 een evenement met Brainport Development en VNO-NCW . - We helpen de gemeenten met handelingsperspectief en communicatielijnen voor inwoners bij spanningsproblematieken. 		<p>realisatie van de middenspanningsstations. Het Realisatieteam valt onder gezamenlijk opdrachtgeverschap van de MRE en Enexis.</p> <p>Gecoördineerd vanuit Brainport Development is er ondersteuning bij het realiseren van slimme oplossingen en zorgen we voor kennisdeling. Dit doen we zowel op individuele basis (individuele bedrijven) als collectief (ondersteuning energiehubs). In 2025 is er elke 6 weken een werksessie geweest met betrokken gemeenten voor de coalitie Energiehubs. Brainport Development heeft ook een 2^e energiehub regisseur geworven voor de ondersteuning van gemeenten.</p> <p>Binnen de MRE werken we aan meerdere energiehubs-pilots, zoals bijvoorbeeld op het Kempisch Bedrijvenpark en de Waterlaat in Bergeijk. In 2025 zijn de pilotafspraken in het KBP in werking getreden. De Waterlaat is ver gevorderd in het voorbereiden van een overeenkomst met Enexis.</p> <p>Vanuit de Provincie is er een bijdrage gekomen voor 8 bedrijventerreinen in de MRE voor het realiseren van energiehubs.</p> <p>De verdere uitrol van energiehubs lijkt te stagneren vanwege onvoldoende voordelen voor de deelnemende bedrijven in de hub. Hiervoor loopt landelijk en via IPO afstemming met de netbeheerders.</p>
<p><i>Samen met de partners afstemmen over oplossingen op middellange termijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Samen met de provincie, TenneT en Enexis hebben we periodiek overleg over de voortgang van de 		<p>De afstemming met TenneT en Enexis over oplossingen op de middellange termijn heeft continue aandacht en gaat ook steeds beter. Er zijn echter nog steeds verbeterpunten,</p>

<p>hoogspanningstrajecten in de MRE. Dit gaat zowel over de nieuwe 380/150 kV verbindingen, als de uit te breiden of te realiseren stations. Als regio reserveren we ook een budget om gemeenten te helpen bij concrete versnellingsvraagstukken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - We zetten in op het verbeteren van de informatiepositie van gemeenten en bedrijven over de planning en impact van de verschillende projecten van de netbeheerders. Zodat we steeds verder toewerken naar handelingsperspectief. Andersom werken we aan het verbeteren van de informatie over de regionale ontwikkeling richting de netbeheerders, zodat zij hier beter rekening mee kunnen houden. - We hebben daarbij extra aandacht voor de duurzame ontwikkeling van de pocketstructuur van TenneT. Zowel in de tijdige ontwikkeling van de bestaande plannen van Tilburg en Noordoost Brabant, alsook de mogelijke noodzaak van versterking van de Eindhovense pocket. Belangrijke ijkpunten hierin zijn de netvisie van TenneT voor 2035-2050 en de investeringsplannen van Enexis en TenneT van 2026-2036. Hiervoor trekken we gezamenlijk op met KGG en de Provincie. - De Provincie moet in Q1 2025 een nieuwe versie van het pMIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) opleveren, waarin de maatschappelijke prioritering ligt van de energieinfrastructuur na +/- 2030. Als MRE coördineren we het regionale proces en dienen we een gezamenlijke reactie in. 		<p>waaronder het stroomlijnen en verbeteren van het informatieproces.</p> <p>De realisatie van het hoofdspanningsnetwerk krijgt steeds meer vorm. Van de 10 uitbreidingen en nieuwbouw van stations is dit de stand van zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering: Best, Hapert • Planologische procedure: Eindhoven-Noord, Eindhoven Oost, Eindhoven-Zuid, Maarheeze en Helmond-Oost • Locatiekeuze: Hilvarenbeek/Oirschot • Studie netbeheerders: Aarle-Rixtel, Helmond-Zuid <p>Voor de 150 kV verbindingen naar Hapert en Maarheeze is het bevoegd gezag overgenomen door de Provincie. Voor de nieuwe 380 kV verbinding tussen Eindhoven en Maasbracht wordt de definitieve Nota Reikwijdte en Detail i.h.k.v. de MER-procedure Q1 2026 vastgesteld.</p> <p>Het pMIEK waarin de MRE de belangen van de regio heeft geborgd, is vastgesteld door de Provincie Noord-Brabant,. Het gesprek over realisatieafspraken voor de pMIEK projecten moet nog worden opgepakt. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de Provincie i.s.m. de netbeheerders.</p> <p>MRE werkt samen met de partners aan de voorbereiding voor een 2e nMIEK project in 2026. Dit gaat om het extra 380 kV station in de MRE.</p> <p>Samen met Enexis, Ministerie van Klimaat en Groene Groei, Provincie en Brainport, zijn we een pilot gestart voor het Data</p>
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - In Q2/Q3 maken we gezamenlijke realisatieafspraken voor de te realiseren pMIEK infrastructuur. In Q3 onderzoeken we met het ministerie van KGG, Provincie en TenneT in hoeverre een extra nMIEK (nationaal MIEK) project nodig is voor de regio Eindhoven. 		<p>Safe House. Waarbij de grootste 200 klanten in de Brainportregio zijn aangeschreven om de prognoses actief te delen. Als de bedrijven de prognoses in de safehouse plaatsen, neemt Enexis ze mee in hun investeringsplannen vanaf 2028.</p>
<p><i>Samen met de partners afstemmen over oplossingen op de lange termijn:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - We verwerken de energieopgave binnen het lopende MIRT onderzoek voor mobiliteit en verstedelijking, om integraal ruimtelijke afwegingen te maken. In het MIRT willen we onderzoeken of we met overheden en netbeheerders structurerende keuzes kunnen maken voor het energiesysteem in de MRE. Dit onderzoek pakken we samen op met de provincie en netbeheerders. Oplevering is in Q2/Q3 2025. - In de 2^e helft van 2025 voeren we een studie uit naar de kansen voor grootschalige opslag in de MRE - We onderzoeken met gemeenten of we ontwerpprincipes kunnen realiseren voor de energievoorziening bij nieuwe woningbouw- en werklocaties. Dit koppelen we aan de Woondeal & bedrijventerreinenprogrammering. - Samen met Brainport Development, regionale bedrijven en 5 gemeenten werken we aan het opzetten van een aanpak om waterstof te realiseren in de Stedelijke regio Eindhoven/Helmond. - Met de gemeenten Asten, Deurne en Someren stemmen we de verduurzamingsopgave van de glastuinbouw af. 		<p>Er is een onderzoek uitgevoerd naar de benodigde energie-infrastructuur voor de ruimtelijke ambities binnen MRE, in nauwe samenwerking met Provincie en Enexis. Dit is de inbreng geweest binnen de actualisatie van het brede MIRT-onderzoek Verstedelijking en Mobiliteit Brainport 2040.</p> <p>In het investeringsplan 2026-2040 hebben TenneT en Enexis de opgave in de Brainport beter in beeld gebracht. Dit leidt tot aanvullende investeringen, met o.a. een nieuw 380 kV station in de MRE, 4 tot 5 nieuwe 150 kV stations en verbindingen.</p> <p>De haalbaarheidsstudie m.b.t. het waterstofnet is opgeleverd in april 2025. De vervolgstap is een systeemstudie samen met de bedrijven en Enexis. De beoogde oplevering hiervan is eind 2025. Er is een actieve lobby georganiseerd met Eindhoven, Provincie en BPD richting KGG/Gasunie voor het meenemen van de regionale aansluitingen. Dit heeft geleid tot een positief resultaat. De aanpak richt zich in 1e fase op het voorzien van waterstof richting de procesindustrie in het stedelijk gebied.</p> <p>De ontwikkeling van de gezamenlijke glastuinbouwvisie vanuit de gemeenten Asten en Someren is stopgezet. Met de gemeenten zal naar de toekomst gekeken worden hoe we dit thema opnieuw kunnen borgen.</p>

<ul style="list-style-type: none">- De Provincie werkt in het kader van het integraal programmeren aan een energieperspectief. Vanuit de MRE zijn we betrokken om de belangen van de regio te borgen.		<p>Er zijn nog geen ontwikkelprincipes voor netbewuste nieuwbouw opgeleverd. Voor werklocaties loopt wel de eerste ideeënvorming hierover. Voor netbewust nieuwbouw van woonlocaties proberen we aan te sluiten bij de ideeënvorming rond de ontwikkeling van KnoopXL.</p>
---	--	--

3. Financiële verantwoording

In het Jaarplan energietransitie voor 2025 is een raming gemaakt per programmalijn. Het grootste deel van de beschikbare middelen bestaat uit middelen vanuit het rijk, namelijk vanuit het Nationaal Programma RES (NPRES) en het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW). Daarnaast zijn middelen beschikbaar gesteld vanuit de MRE inwonerbijdrage, vanuit de gemeenten. Verder heeft de provincie financieel bijgedragen, enerzijds aan algemene ondersteuning van de regionale samenwerking en anderzijds aan de uitvoering van projecten. Tenslotte is vanuit de beide waterschappen een financiële bijdrage geleverd. Verder maken we nog gebruik van (landelijke) subsidies voor specifieke projecten, zoals vanuit het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB).

Als bijlage bij dit jaarverslag is het financieel eindoverzicht over 2025 opgenomen met daarin een overzicht van de daadwerkelijke totale inkomsten en uitgaven.

De belangrijkste bevindingen zijn:

- We hebben in 2025 een extra subsidie ontvangen vanuit het Rijk van €371.000 voor het thema energiesysteem. Dit bedrag wordt grotendeels doorgeschoven naar 2026 (programmalijn energiesysteem).
- We hebben een subsidie ontvangen vanuit het Rijk van €326.000 voor het versterken van ecologie bij grootschalige opwekprojecten, aanvullend op een eerdere subsidie in 2024 (onder programmalijn grootschalige opwek). Zoals in het poho besproken wordt het totale subsidiebedrag doorgeschoven naar 2026. Gemeenten kunnen een bijdrage ontvangen vanuit deze subsidie voor het versterken van natuur bij hun duurzame opwekprojecten.
- Bij de programmalijn Warmte ontvangen we vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmte een meerjaarlijkse subsidie ten behoeve van ondersteuning van de regionale samenwerking bij de uitvoering van de warmtetransitie. Hieruit wordt een bedrag van circa €260.000 naar 2026 overgeheveld. Er is reeds een nieuwe uitvraag uitgezet voor nieuwe coalities die gebruik kunnen maken van deze subsidie.
- Voor het project Verduurzaming bedrijventerreinen hebben we een subsidie ontvangen van in totaal €902.471 voor de periode oktober 2024-mei 2027 (vanuit landelijk Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen via de Provincie). Voor dit bedrag worden 'aanjagers' ingezet die bedrijven(terreinen) helpen bij het versterken van hun samenwerking en het verduurzamen. Vanwege de financiële voorschriften bij deze subsidie moest de subsidie voor dit project buiten de exploitatie worden gehouden en is deze in de bijlage op 0 gezet.
- Een geplande subsidieaanvraag voor het onderdeel gebouwde omgeving/energiebesparing bij de provincie wordt doorgeschoven naar 2026.
- Voor het onderdeel Communicatie zijn de daadwerkelijke kosten lager dan geraamd in het Jaarplan (ongeveer €65.000). Reden hiervoor is dat we een deel van de communicatiekosten vanuit subsidie NPLW hebben bekostigd.
- Ook de kosten voor personeel komen lager uit dan ingeschat in het Jaarplan 2025 (NB zoals in het jaarplan staat beschreven wordt een deel van het personeel uit de MRE inwonerbijdrage betaald, en een deel uit bijdragen van het Rijk).

In totaal komen we over 2025 uiteindelijk uit op een overschot van €2.464.833. Het grootste deel van het overgehevelde bedrag is reeds gelabeld, vanuit subsidiebedragen die we over meerdere jaren mogen uitgeven (voor de programmalijnen warmte, energiesysteem en grootschalige opwek). Ook het subsidiebedrag dat ter beschikking is gesteld vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) ten behoeve van de jaren 2026-2027 is eind 2025 al ontvangen. Met andere woorden: de “baten gaan uit voor de kosten”. Daarnaast zijn er verplichtingen vanuit 2025 voor een totaalbedrag van €265.808. Het overschot wordt overgeheveld naar 2026 via de reserve energietransitie.

4. Afsluitend

In 2025 lag de focus met name op de problematiek rond de netcongestie in de regio. We hebben met het Rijk en Provincie belangrijke afspraken gemaakt over het verkrijgen van prioriteit voor nieuwe netinfrastructuur. Tegelijk werkt de regio volop aan het versnellen van de realisatie van 33 middenspanningsstations, van de meer dan 80 die nodig zijn t/m 2035. Ook is in 2025 geconcludeerd dat we ons bod uit de RES 1.0 voor grootschalige opwek van duurzame elektriciteit niet vóór 2030 gaan halen. In 2026 gaan we aan de slag met een herijking van de RES naar een RES 2.0. Daarin gaan we met elkaar nieuwe afspraken maken over wanneer we deze doelstelling van 2 TWh wel gaan halen en hoe we dat gaan doen. Daarnaast moeten we duurzame opwek, warmtevoorziening, elektriciteit en de infrastructuur ook meer in samenhang met elkaar bekijken. Tegelijkertijd blijven we inzetten op de uitvoering van de RES 1.0. Met als gezamenlijk doel een klimaatneutrale regio in 2050.